

УДК 658.012.4:336(073)

Галина Машлій, Анастасія Рацюк

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Galina Mashliy, Anastasiia Ratsiuk

INFORMATION PROVISION OF FINANCIAL RESOURCES MANAGEMENT PROCESS AT ENTERPRISE

В умовах сучасного розвитку економіки ефективний фінансовий менеджмент виступає одним із найбільш важливих і складних завдань, які стоять перед управлінським персоналом будь-якого підприємства. Слід зазначити, що успішність управління фінансовими ресурсами підприємства значною мірою залежить від якості його інформаційного забезпечення. Саме інформація, що використовується для прийняття управлінських рішень, впливає на обсяг витрачання фінансових ресурсів, рівень прибутковості, ринкову вартість підприємства, альтернативність вибору інвестиційних проектів та наявних фінансових інструментів та інші показники, які характеризують рівень добробуту власників і персоналу, темпи розвитку підприємства тощо [1].

Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту включає безперервний і цілеспрямований моніторинг відповідних інформаційних показників, які необхідні для здійснення аналізу, планування, підготовки ефективних управлінських рішень за всіма напрямками фінансової діяльності підприємств. Вона призначена забезпечувати необхідною інформацією не тільки управлінський персонал та власників самого підприємства, але й задовольняти інтереси широкого кола її зовнішніх користувачів. Адже відносини, в які вступає підприємство із суб'єктами оточуючого його середовища, теж базуються на фінансовій інформації про нього. Основними користувачами даної інформації при цьому виступають кредитори підприємства, потенційні інвестори, контрагенти з операційної діяльності, податкові органи, аудиторські фірми, фінансові консультанти, експерти та ін.

Фінансова інформація становить набір даних (в систематизованій певним чином формі) про стан господарських ресурсів, зобов'язань і фінансових джерел фірми; рівня прибутку і витрат, що дозволяє розробляти прогнози рівня доходів й пов'язаних з ними ризиків; оборотів фірми та якості її активів; обсягу та напрямів потоків грошових коштів.

Кожне підприємство у своїй діяльності розпоряджається трьома потоками фінансової інформації: нормативною, плановою і фактичною. Проте зовнішнім користувачам доступні лише фактичні дані про фінансовий стан підприємства. Дана обставина ускладнює вирішення задач такого споживача інформації із прогнозування видів та розрахунку рівня ризиків, оскільки більш широкі дані, зокрема, відхилення між плановими і фактичними показниками, зовнішньому користувачу недоступні [2].

Оскільки в умовах ринкової економіки попит на фінансову інформацію є дуже високим, то для того, щоб задовольнити різноманітні інформаційні потреби всіх зацікавлених сторін, сучасне підприємство мусить конструювати упорядковані потоки своєї фінансової інформації, її систематизоване подання в залежності від змісту запиту відповідної групи споживачів з точки зору її корисності. Основою інформаційного забезпечення фінансового менеджменту є інформаційна база, яка повинна відповідати

таким вимогам, як значущість, повнота, достовірність, своєчасність, зрозумілість, релевантність, порівнянність, ефективність.

Формування інформаційної бази фінансового менеджменту на підприємстві - це процес цілеспрямованого добору відповідних економічних показників, орієнтованих на прийняття стратегічних рішень і ефективне поточне управління фінансовою діяльністю. Формування системи інформативних показників фінансового менеджменту для конкретного підприємства пов'язане з його галузевими особливостями, організаційно-правовою формою, обсягом, ступенем диверсифікації господарської діяльності та інших чинників.

Сукупність показників, що безпосередньо включаються в інформаційну базу фінансового менеджменту, формуються за рахунок внутрішніх і зовнішніх джерел інформації. До складу інформаційної бази входить п'ять блоків. Перший блок – це закони, постанови та інші нормативні акти, положення і документи, які, насамперед, визначають правову основу фінансових інститутів, ринку цінних паперів. Документи, представлені в цьому блоці, мають обов'язковий для виконання характер. До другого блоку входять нормативні документи державних органів (Міністерства фінансів України, НБУ тощо), міжнародних організацій та інших фінансових інститутів, які містять вимоги, рекомендації та кількісні нормативи в сфері фінансів до учасників ринку. Третій блок включає в себе бухгалтерську звітність, що в умовах ринку є найбільш інформативним та надійним джерелом, яке характеризує майновий та фінансовий стан підприємства. Система підготовки і представлення статистичних даних у фінансовій сфері (четвертий блок) є виключно важливою для становлення та розвитку ринкових відносин. Зокрема, інформація цього блоку дуже важлива для юридичних і фізичних осіб, які безпосередньо зайняті операціями на ринку цінних паперів. П'ятий блок (несистемні дані) включає в себе відомості, які або не мають безпосереднього відношення до інформації фінансового характеру, або виникають поза будь-якою інформаційною системою. До першого типу належать офіційна статистика загальноекономічної спрямованості, дані аудиторських компаній тощо. До другого типу належать дані, надруковані в різних засобах масової інформації, неофіційні дані тощо [3].

Варто також відмітити, що інформацію, яка забезпечує потреби фінансового менеджменту, можна класифікувати за видами залежно від її джерела та призначення. До основних класифікаційних складових інформаційного забезпечення фінансового менеджменту варто віднести: звітні та оперативні дані, зокрема баланс, форми 2-4 бухгалтерської звітності, статистичні та фінансові оперативні дані; нормативну та інструктивну інформацію всіх рівнів (державного, регіонального, галузевого); планово-прогнозну інформацію; довідково-аналітичну інформацію.

Вдосконаленню інформаційного забезпечення системи управління фінансами на підприємстві сприяють досягнення в галузі комп'ютеризації, що дозволяє значно підвищити продуктивність праці, скоротити час на передачу інформації та підвищити її якість та надійність.

Література:

1. Фінансовий менеджмент [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072064616/finansii/finansoviy_menedzhment.
2. Крамаренко Г.О. Фінансовий менеджмент /Г.О. Крамаренко, О.Є. Чорна. 2-ге вид.: Підручник. - Київ: Центр учбової літератури, 2009. - 520 с.
3. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Кірейцев Г.Г. - Житомир: ЖІТІ, 2001. – 440 с.